

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 119 S

(2015–2016)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

Innhold

1	Innledning	5	6.3	Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk	22
2	Organisering og gjennomføring av forhandlingene	7			
3	Utgangspunkt for forhandlingene	8	7	Økonomiske og administrative konsekvenser	23
3.1	Tidligere finansieringsordninger	8	7.1	Finansieringsordningene	23
3.2	Nye finansieringsordninger for perioden 2014–2021	8	7.2	Markedsadgang for fisk	23
3.3	Markedsadgang for fisk	9	8	Konklusjon og tilråding	24
4	Forhandlingsresultatet	10	Forslag til vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016		
4.1	Nye finansielle bidrag fra EØS/EFTA-statene til økonomisk og sosial utjevning i Europa	10	25		
4.1.1	Hovedprioritetsområder som er felles for begge ordningene	10			
4.1.2	Ny EØS-finansieringsordning	11			
4.1.3	Ny norsk finansieringsordning	12			
4.2	Markedsadgang for fisk	13			
4.2.1	Hovedspørsmål i forhandlingene	13			
4.2.2	Resultatet fra forhandlingene om markedsadgang for fisk	14			
5	Vurdering av forhandlingsresultatet	16	Vedlegg		
5.1	Finansieringsordningene	16	1	Avtale mellom Den europeiske union, Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket Norge om en EØS-finansieringsordning 2014–2021	26
5.2	Markedsadgang for fisk	17	2	Avtale mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2014–2021	31
6	Nærmere om de enkelte bestemmelser i avtalene	18	3	Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge	35
6.1	Avtale mellom Den europeiske union, Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket Norge om EØS-finansieringsordningen 2014–2021	18			
6.2	Avtale mellom Norge og Den europeiske union om en ny norsk finansieringsordning for perioden 2014–2021	20			

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 119 S

(2015–2016)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske felleskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

*Tilråding fra Utenriksdepartementet 11. mai 2016,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning

Ved avtalene om EØS-utvidelsene i 2004, 2007 og 2013 og i forbindelse med fornying av ordningene i 2009, ble det opprettet finansieringsordninger som har som målsetting å bidra til sosial og økonomisk utjevning i et utvidet Europa. I de siste avtalene ble styrking av de bilaterale forbindelser mellom giver- og mottakerstater inntatt som en likeverdig målsetting. Samtidig ble det inngått tilleggsavtaler om handel med fisk- og fiskeprodukter. De siste finansieringsordningene og fiskeprotokollen opphørte 30. april 2014.

Forhandlinger med EU om nye finansieringsordninger og utvidet markedsadgang for fisk og

fiskeprodukter ble innledet i januar 2014. Forhandlingene ble sluttført 17. juli 2015 ved at partene parafererte:

- Avtale mellom Den europeiske union, Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket Norge om en EØS-finansieringsordning 2014–2021,
- Avtale mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2014–2021, og
- Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Kongeriket Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

En teknisk endring som presiserte innholdet i artikkel 10 i Protokoll 38C ble foretatt i de paraferte avtalene gjennom en brevveksling 13. november 2015.

Endelige avtaler ble undertegnet 3. mai 2016. Siden programperioden for finansieringsordningene 2014–2021 gjelder fra 1. mai 2014 til 30. april 2021, er det ønskelig at avtalene trer i kraft så raskt som mulig.

Avtalene om de to finansieringsordningene nødvendiggjør bevilgningsvedtak. Det er derfor nødvendig med Stortingets samtykke til ratifikasjon i medhold av Grl. § 26, annet ledd.

Norske oversettelser av avtalene følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

2 Organisering og gjennomføring av forhandlingene

Ved kongelig resolusjon av 4. oktober 2013 ble det oppnevnt en forhandlingsdelegasjon bestående av representanter fra Utenriksdepartementet, Finansdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Norsk forhandlingsleder var daværende EU-ambassadør Atle Leikvoll. Utenriksdepartementet har hatt sekretariatsfunksjon for forhandlingsdelegasjonen.

EØS- og EU-ministeren har vært ansvarlig for forhandlingene, og Regjeringen har gjennom forhandlingsprosessen løpende tatt stilling til hovedspørsmålene. Stortingets organer er blitt konsultert.

3 Utgangspunkt for forhandlingene

3.1 Tidligere finansieringsordninger

Ved EØS-avtalens ikrafttredelse i 1994 ble det opprettet en låne- og tilskuddsordning med sikte på å bidra til sosial og økonomisk utjevning i EØS. Bidragsforpliktelsen varte fra 1994 til 1998. Ordningen innebar at de daværende EØS/EFTA-statene til sammen var forpliktet til å finansiere tilskudd på 500 millioner ECU/euro og rentesubsidier på lån på 1 500 millioner ECU/euro. Midlene gikk til utvikling og strukturtilpasning i Hellas, Irland, Nord-Irland, Portugal og Spania, og EØS/EFTA-statene la til grunn at ordningen skulle opphøre etter fem år. I 1998 fremmet imidlertid EU-siden krav om forlengelse, og rammene for en ny finansieringsordning for perioden 1999–2003 ble vedtatt av EØS-komiteen i mai 2000. Den nye ordningen innebar at 120 millioner euro ble stilt til rådighet av de tre gjenværende EØS/EFTA-statene. Den norske andelen var 113,6 millioner euro.

Ved EØS-utvidelsene i 2004 og 2007 ble det opprettet nye finansieringsordninger. I tillegg til en ny EØS-finansieringsordning, ble det også opprettet en særskilt norsk finansieringsordning, og i 2007 også to bilaterale samarbeidsprogrammer med henholdsvis Bulgaria og Romania. Ordningenes formål var å fremme sosial og økonomisk utjevning i et utvidet EØS, og mottakerstater var de tolv nye EU-statene, dvs. Bulgaria, Estland, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Romania, Slovakia, Slovenia, Den tsjekkiske republikk og Ungarn, samt Hellas, Portugal og Spania. For femårsperioden fra 1. mai 2004 til 30. april 2009 stilte EØS/EFTA-statene til sammen 1 307 millioner euro til rådighet til sosial og økonomisk utjevning i de 15 mottakerstatene fordelt på om lag 1250 prosjekter og fond. Norges samlede andel var om lag 1 270 millioner euro, tilsvarende rundt 10,2 milliarder kroner.

I 2009 ble finansieringsordningene fornyet for perioden 1. mai 2009 til 30. april 2014. I tillegg ble finansieringsordningene utvidet fra 1. juli 2013 i som følge av Kroatia sitt medlemskap i EU. Den samlede finansielle rammen for perioden var 1 798,1 millioner euro. Norges samlede andel var 1 754,3 millioner euro. På basis av fremforhand-

lede rammeavtaler ble støtten i denne perioden kanalisert gjennom programmer i stedet for enkeltprosjekter. Programmene ble utviklet av mottakerstatene, ofte med norske fagmyndigheter eller internasjonale organisasjoner (Europarådet) som rådgivere, og ble vedtatt/godkjent av giverstatene. Det ble vedtatt støtte til i alt 150 programmer

Programmene i Spania ble faset ut av EØS-finansieringsordningen 31. desember 2013.

I EØS-avtalens protokoll 38B om EØS-finansieringsordningen fremkommer at avtalepartene ved utløpet av nevnte femårsperiode på nytt skal vurdere behovet for å redusere de økonomiske og sosiale forskjeller i EØS. En slik vurdering, som konkluderte med at det fortsatt var behov for bistand til økonomisk og sosial utjevning, ble gjennomført av partene før forhandlingene ble innledet.

I forbindelse med EØS-utvidelsene i 2004, 2007 og 2013 og ved fornyelsen av EØS-finansieringsordningene i 2009, ble det inngått avtaler mellom EU og henholdsvis Norge og Island om økte tollfrie importkvoter for fisk og fiskeprodukter til EU. Kvotene som ble fremforhandlet i 2009 og 2013 var gjeldende frem til 30. april 2014. I de angjeldende tilleggsprotokollene er det fastsatt at størrelsen på kvotene skal vurderes på nytt ved utgangen av denne perioden, idet det tas hensyn til alle relevante interesser.

3.2 Nye finansieringsordninger for perioden 2014–2021

Norge er etter Regjeringens vurdering ikke formelt rettslig forpliktet til å videreføre finansieringsordningene etter utløpet 30. april 2014. Regjeringens grunnholdning er at Norge bør bidra til økonomisk og sosial utjevning i EØS fordi dette tjener norske interesser og bidrar til økt samarbeid med mottakerstatene.

For Regjeringen har det vært avgjørende i forhandlingene at størrelsen på nye finansielle overføringer etter 30. april 2014 skulle være basert på en vurdering av hva som er et rimelig bidrag, og at dette måtte stå i forhold til EUs egen innsats overfor de samme mottakerstatene.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

I tillegg til nivået på de nye finansielle bidragene har hovedspørsmål i forhandlingene vært hvor lang periode bidragene skal gjelde for, hvordan de skal fordeles mellom mottakerstatene og hva midlene skal brukes til.

Når det gjelder valg av sektorer og innsatsområder har Regjeringen ønsket å ta hensyn til felles europeiske mål og mottakerstatenes nasjonale målsettinger. Regjeringen har også lagt avgjørende vekt på å nå fram til løsninger som sikrer at vi kan ivareta bilaterale norske interesser gjennom målrettet bruk av midlene og hvor relevant norsk kompetanse bringes inn. Programtilnærmingen vil bli videreført i forbindelse med forhandlinger av de bilaterale avtalene som skal inngås med hver enkelt mottakerstat.

Programperioden for de nye bidragene er økt fra fem år til syv år. Gitt at forhandlingene strakk seg langt inn i ny avtaleperiode, sikrer en periode på syv år en mer forsvarlig utvikling og gjennomføring av programmene med de enkelte mottakerland.

3.3 Markedsadgang for fisk

De tollfrie kvotene som ble fremforhandlet i 2009 og 2013, utløp på samme måte som finansieringsordningene den 30. april 2014. Forhandlingene om markedsadgang for fisk har vært ført parallelt med forhandlingene om nye finansielle bidrag til økonomisk og sosial utjevning i EØS. Regjeringen har i forhandlingene lagt vekt på at en løsning knyttet til framtidig finansielt bidrag, forutsatte en god løsning for markedsadgang for norsk fisk og fiskeprodukter til EU-markedet. Den foreliggende avtalen bidrar til en betydelig bedret markedsadgang for flere produkter.

Også Island har forhandlet parallelt med EU om markedsadgang for fisk. Forhandlingsresultatet er nedfelt i en bilateral avtale mellom Island og EU.

4 Forhandlingsresultatet

4.1 Nye finansielle bidrag fra EØS/EFTA-statene til økonomisk og sosial utjevning i Europa

De forpliktelse som EØS/EFTA-statene påtar seg gjennom finansieringsavtalene, er som i tidligere avtaler fastsatt i euro. Totalt i syvårsperioden vil EØS/EFTA-statene bidra med 2 801,8 millioner euro, tilsvarende om lag 26,6 milliarder kroner.

I omregningen av euro til norske kroner i denne proposisjonen, er det for de to nye finansieringsordningene lagt til grunn Norges Banks eurokurs 15. desember 2015 (1 euro = 9,4945 norske kroner). Denne kursen er også lagt til grunn for Revidert Nasjonalbudsjett våren 2016. De endelige utgiftene for Norge, målt i norske kroner, vil avhenge av valutakursen på de tidspunktene midlene blir utbetalt fra ordningene.

Formålet for begge de nye ordningene er, som for tidligere ordninger, å bidra til reduksjon av økonomiske og sosiale forskjeller i EØS og fremme av de bilaterale forbindelser. I forhandlingene har det vært viktig at de erfaringer som er gjort i perioden 2009 til 2014 skal legges til grunn for de nye ordningene. Samtidig har konsekvensene av finanskrisen i 2008 bidradd til økt fokus på vekst og sysselsetting, herunder inkluderende vekst og bærekraftig vekst. Særlig har tiltak rettet mot sysselsetting av ungdom vært vektlagt i forhandlingene fra EUs side

Det er lagt opp til et bredt perspektiv på hva som vil fremme det bilaterale samarbeidet. Strategisk programsamarbeid mellom fagmyndigheter i Norge og i mottakerstatene vil bli etablert der dette er ønskelig. I tillegg vil en legge forholdene til rette for prosjektsamarbeid mellom fagmiljøer i Norge og mottakerstatene samt mellom andre private og offentlige aktører. Norges generelle omdømme og profilering i mottakerstatene vil bli styrket gjennom at Norge bidrar til statenes sosiale og økonomiske utvikling innen viktige områder, og ved at Norge opptre som en konstruktiv partner med stor vekt på dialog og åpenhet. Mottakerstatene vil være ansvarlige for gjennomføringen av avtalte programmer basert på en forvaltningsmodell som bidrar til samarbeid og sikrer en forsvarlig gjennomføring.

I forhandlingene ble det enighet om opprettelsen av et særskilt fond for regionalt samarbeid fordelt på de to ordningene. Samlet størrelse blir 100 millioner euro. Hoveddelen skal gå til tiltak knyttet til sysselsetting for ungdom og den resterende del skal gå til regionale samarbeidprosjekter. Disse midlene vil forvaltes og fordeles separat fra de landspesifikke bidragene.

Konsultasjoner med Europakommisjonen vil finne sted i prosessen knyttet til forhandlingene av de bilaterale avtalene med den enkelte mottakerstat, for å bidra til at tiltak og programmer er i tråd med og utfyller EUs hovedprioriteringer i deres strategi for smart, bærekraftig og inkluderende vekst. Mulig bruk av finansielle instrumenter for å øke virkningen av bidragene, blant annet gjennom samfinansiering, skal søkes utviklet.

4.1.1 Hovedprioritetsområder som er felles for begge ordningene

Bærekraftig og inkluderende vekst og sysselsetting vil være en hovedprioritering for EØS-finansieringsordningene i den kommende perioden. Innenfor disse feltene legger avtalen særlig vekt på programmer som fremmer innovasjon, forskning og utdanning samt tiltak knyttet til klima, energi, miljø og lav-karbon økonomi. Justis- og innenrikssektoren, som også rommer asyl og migrasjonsfeltet, vil også være et hovedområde. Sosial inkludering og fattigdomsreduksjon, kultur, godt styresett og fundamentale rettigheter vil også kunne motta støtte.

Hovedprioritetsområdene er:

- Innovasjon, forskning, utdanning og konkurransekraft
- Sosial inkludering, ungdomssysselsetting og fattigdomsbekjempelse
- Miljø, energi, klimaendringer og lavutslipp-økonomi
- Kultur, sivil samfunn, godt styresett og grunnleggende rettigheter og friheter
- Justis- og innenriksaker

Innenfor disse fem hovedprioritetsområdene er det utarbeidet egne programområder. En oversikt

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

over de enkelte programområdene inngår som et vedlegg til avtalene. Gjennom dialog med statene vil midlene bli fordelt på programområder. Det er ventet at statene har ulike behov og at fordeling av midlene vil variere mellom mottakerstatene.

Konsultasjoner med Europakommisjonen vil finne sted i prosessen knyttet til forhandlingene av de bilaterale avtalene med den enkelte mottakerstat for å bidra til at tiltak og programmer er i tråd med og bidrar til EU's hovedprioriteringer i deres strategi for smart, bærekraftig og inkluderende vekst.

4.1.2 Ny EØS-finansieringsordning

4.1.2.1 Omfang

I syvårsperioden 1. mai 2014 til 30. april 2021 forplikter EØS/EFTA-statene seg til å stille til rådighet 1 548,1 millioner euro, tilsvarende om lag 14,7 milliarder kroner. Dette tilsvarer 221,16 millioner euro per år, eller om lag 2,1 milliarder kroner. Tilsvarende tall for perioden 2009–2014 var 197,7 millioner euro per år eller om lag 1,76 milliarder kroner.

I samsvar med den avtalte fordeling mellom EØS/EFTA-statene når det gjelder EØS-finansieringsordningen, vil den totale norske andelen i den

nye ordningen være om lag 1 486 millioner euro, eller om lag 14,1 milliarder kroner.

Støtten skal ytes i form av tilskudd. Bidraget fra EØS/EFTA-statene til de enkelte program skal normalt ikke overstige 85 prosent av kostnadene, hvis ikke annet er bestemt av EØS/EFTA-statene. Støtten skal være i samsvar med regler for statsstøtte og offentlige innkjøp i EØS. Ved utløpet av syvårsperioden forplikter avtalepartene seg til å vurdere behovet for fortsatt bistand for å utjevne økonomiske og sosiale forskjeller innenfor EØS.

4.1.2.2 Mottakerstater

Mottakere vil være de samme statene som mottok støtte fra EØS-finansieringsordningen for perioden 2009–2014, med unntak av Spania som ble faset ut per 31. desember 2013, og med tillegg av Kroatia som kom til 1. juli 2013 som følge av sitt medlemskap i EU fra denne dato. Mottakerstater blir således Bulgaria, Estland, Hellas, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Den tsjekkiske republikk og Ungarn.

Utvikling av sivil samfunn er vektlagt som i forrige periode, og hver mottakerstat skal avsette minst 10 prosent av EØS-finansieringsordningen

Tabell 4.1 Fordelingen av støtten baserer seg på EUs fordelingsnøkkel.

Mottakerstater	Støtte (millioner EUR)	Faktisk prosentvis fordeling
Polen	397,8	26,65 %
Romania	275,2	18,43 %
Hellas	116,7	7,82 %
Bulgaria	115,0	7,70 %
Ungarn	108,9	7,29 %
Portugal	102,7	6,88 %
Tsjekkia	95,5	6,40 %
Kroatia	56,8	3,80 %
Litauen	56,2	3,76 %
Slovakia	54,9	3,68 %
Latvia	50,2	3,36 %
Estland	32,3	2,16 %
Slovenia	19,9	1,33 %
Kypros	6,4	0,43 %
Malta	4,4	0,29 %

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

til et fond for sivilt samfunn. Fondet skal forvaltes av EØS/EFTA-statene, dersom ikke annet blir særskilt avtalt.

I tillegg ble det innenfor EØS-finansieringsordningen enighet om å opprette et særskilt fond for regionalt samarbeid. Beløpene i tabellen ovenfor omfatter ikke avsetning til dette fondet som er todelt og som samlet vil utgjøre 55,25 millioner euro i programperioden. 70 % av fondet vil gå til tiltak knyttet til sysselsetting blant ungdom, for eksempel gjennom mobilitetsprogrammer for unge, læringsprogrammer og lærlingeordninger samt erfaringsutveksling og integrering av arbeidsmarkedet for unge på tvers av landegrensene. Denne delen av fondet er tilgjengelig både for mottakerstater og andre EU-stater med en ungdomsledighetsrate på over 25 % i referanseåret 2013 (dvs. Irland, Italia og Spania), og det kreves at minimum to stater samarbeider hvorav minimum en mottakerstat.

De gjenværende 30 % av fondet skal gå til samarbeidsprosjekter innenfor de fem prioriterte områdene for finansieringsordningen. Det er her krav om at minimum tre stater samarbeider, hvorav to må være mottakerstater. Det åpnes her opp for samarbeid også med tredjeland med grense til mottakerstatene slik som eksempelvis Ukraina og Moldova. I tillegg til regionalt samarbeid under dette fondet, vil det også oppmuntres til grensekryssende samarbeid innenfor de vanlige programmene som fremforhandles.

4.1.3 Ny norsk finansieringsordning

4.1.3.1 Omfang

I syvårsperioden 1. mai 2014 til 30. april 2021 forplikter Norge seg til å stille til rådighet et samlet beløp på 1 253,7 millioner euro eller om lag 11,9 milliarder kroner. Årlig beløp tilsvarer 179,1 millioner euro, eller om lag 1,59 milliarder kroner.

Støtten skal ytes i form av tilskudd. Som for EØS-ordningen skal heller ikke det norske bidraget normalt overstige 85 prosent av programkostnadene, og støtten skal tildeles i samsvar med reglene for statsstøtte og offentlig innkjøp i EØS.

4.1.3.2 Mottakerstater

Mottakere er de samme som for den norske finansieringsordningen for perioden 2009–2014, det vil si Bulgaria, Estland, Kroatia (fra 1. juli 2013), Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Romania, Slovakia, Slovenia, Den tsjekkiske republikk og Ungarn. I motsetning til EØS-finansieringsordningen, omfattes ikke de statene som var medlem i EU før 2004 (dvs Hellas og Portugal).

1 prosent av tildelingen til hver enkelt mottakerstat vil bli lagt til et fond som skal fremme trepartssamarbeid og anstendig arbeid. Dette er en videreføring av tilsvarende fond i inneværende ordning.

Også innenfor den norske ordningen ble det i forhandlingene enighet om å opprette et særskilt

Tabell 4.2 Fordelingen av støtten baserer seg på EUs fordelingsnøkkel.

Mottakerstater	Støtte (millioner EUR)	Faktisk prosentvis fordeling
Polen	411,5	34,04 %
Romania	227,3	18,80 %
Ungarn	105,7	8,74 %
Bulgaria	95,1	7,87 %
Tsjekkia	89,0	7,36 %
Litauen	61,4	5,07 %
Slovakia	58,2	4,81 %
Latvia	51,9	4,29 %
Kroatia	46,6	3,85 %
Estland	35,7	2,95 %
Slovenia	17,8	1,47 %
Kypros	5,1	0,42 %
Malta	3,6	0,30 %

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

fond for regionalt samarbeid med samme todeling og krav til samarbeidspartnere som under EØS-ordningen. Beløpene i tabellen ovenfor inkluderer ikke avsetning til dette fondet som vil utgjøre 44,75 million euro i programperioden. 60 % av fondet vil gå til tiltak knyttet til sysselsettingstiltak blant ungdom, mens de resterende 40 % av fondet skal gå til samarbeidsprosjekter innenfor de fem prioriterte områdene for finansieringsordningen.

4.2 Markedsadgang for fisk

Forhandlingene om markedsadgang for fisk og fiskeprodukter har vært ført parallelt med forhandlingene om nye finansielle bidrag til økonomisk og sosial utjevning i EØS. Det har under forhandlingene blitt gjort klart fra norsk side at en løsning når det gjelder EØS-bidragene, forutsatte en tilfredsstillende løsning for Norge når det gjelder bedret markedsadgang for fisk og fiskeprodukter til EU.

4.2.1 Hovedspørsmål i forhandlingene

Fra norsk side ble det prioritert å videreføre de tollfrie kvotene som ble fremforhandlet ved EØS-utvidelsene i 2004, 2007 og 2013, og ved fornyelsen av EØS-finansieringsordningene i 2009, men med en grunnleggende endring i sammensetning av de tollfrie kvotene i retning av mer bearbejdede produkter som filet av makrell og sild. I tillegg ble det lagt fram krav om fjerning av en rekke relativt lave tollsatser som i praksis ikke hadde stor tollmessig betydning, men som kunne bidra til en betydelig forenkling av handelsregimet mellom EU og Norge. Fjerning av tollsatsene ville også bety at flere tollfrie kvoter ville blitt overflødige, da de ville blitt erstattet av nulltoll. I tillegg ble det lagt fram krav om økning i kvotene for krydder-/eddiksild, torskepulver for marin ingrediensindustri, klippfisk og bearbejdet laks. Prinsippet om permanente tollfrie kvoter ble understreket, men gitt fraværet av permanente EØS-bidrag, valgte en til slutt å prioritere lengre avtaleperiode. Kravene i for-

Boks 4.1 Eksport av fisk og fiskeprodukter til EU

EU er Norges viktigste marked for eksport av fisk og fiskeprodukter. I 2015 utgjorde eksporten til EU omtrent 50 milliarder kroner. Dette er over 66 prosent av den samlede norske eksporten av fisk og fiskeprodukter.

Handel med fisk og fiskeprodukter mellom Norge og EU reguleres i hovedsak av EØS-avtalens protokoll 9. I tillegg reguleres deler av handelen av det såkalte Fiskebrevet fra 1973 og av tilleggsavtalene fra 1986, 1995, 2004, 2007, 2009 og 2013. Disse tilleggsavtalene er etablert i forbindelse med utvidelser av EU og er knyttet til frihandelsavtalen fra 1973.

Gjennom EØS-avtalens protokoll 9 fikk Norge tollfrihet til EU for en del produkter av torsk, sei, hyse, blåkveite og kveite. Avtalen gir imidlertid ikke tollettelser på produkter av laks, makrell, sild, reker, kamskjell og sjøkreps. Dette har tradisjonelt utgjort de såkalte «sensitive» fiskeslag i EU. For alle øvrige produkter er tollene trappet ned til 30 prosent av tollsatsen som gjaldt ved EØS-avtalens ikrafttredelse 1. januar 1994.

Resultatet er at den norske fiskerinæringen for mange produkter har lave tollsatser. Imidlertid er produkter av de «sensitive» fiskeslagene så viktige for norsk sjømatindustri og utgjør en betydelig del av eksporten til EU, at protokoll 9

må anses å være utilstrekkelig for å dekke norsk fiskerinæringens samlede eksportinteresser.

Protokoll 9 inneholder bl.a. bestemmelser om statsstøtte, konkurranse, antidumping- og antisubsidietiltak, samt fiskefartøyers adgang til avtalepartenes havner. Protokollen avklarer imidlertid ikke endelig spørsmålene omkring statsstøtte og konkurranse. Dette har sammenheng med at Norge ikke direkte overtar EUs regler på disse områdene. Det er derfor heller ikke funnet løsninger som sikrer at antidumping- og antisubsidietiltak ikke vil bli brukt mot fisk og fiskeprodukter fra EØS/EFTA-statene. Derimot ble det i tilknytning til utvidelsen av EØS-avtalen i 2004 funnet en løsning på det gamle utestående spørsmålet om EU-fartøyers rett til å transittere sine fangster over norsk territorium.

I tillegg til preferansetoll gjennom EØS-avtalens protokoll 9 og Fiskebrevet, har Norge om lag 50 tollfrie kvoter ved innførsel til EU. Disse tollkvotene er oppnådd gjennom kompensasjonsforhandlinger i forbindelse med EF-/EU-utvidelsene i 1986, 1995, 2004, 2007, 2009 og 2013, og ble fastlagt på grunnlag av tidligere handel mellom Norge og de nye EU-medlemsstatene.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggspatent til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

handlingene ble utformet på basis av innspill fra sjømatnæringen.

perioden løper dermed fra 1. mai 2014 til 30. april 2021.

4.2.2 Resultatet fra forhandlingene om markedsadgang for fisk

De tollfrie kvotene som har vært gjenstand for forhandlingene mellom Norge og EU, ble gitt Norge som kompensasjon for tapt markedsadgang etter EFTA-frihandelsavtalenes bortfall ved EU-utvidelsene i 2004, 2007 og 2013. Dette inkluderer tollfrie kvoter for fryst sild, fryst sildefilet og sildelapper, fryst makrell, fryste, pillede reker og annen fryst fisk.

Mens tidligere avtaler hadde fem års varighet, noe som i praksis har betydd at sjømatnæringen har hatt liten tid til å utnytte de tollfrie kvotene, er det nå enighet om at den nye avtalen skal ha syv års varighet. Den formelle avtale-

Norge fikk ikke gjennomslag for sitt krav om å fjerne en rekke ubetydelige tollsatser som ville ha forenklet handelsregimet mellom EU og Norge. EU mente dette lå utenfor rammen av forhandlingene. Avtalen er likevel å anse som en betydelig bedring i markedsadgangen til EU. Det har blitt foretatt en omdisponering av en rekke tollfrie kvoter, hvor større utnyttede kvoter har blitt nedjustert, mot at EU åpner store nye kvoter for filetprodukter av makrell og sild. Norge har også fått gjennomslag for en betydelig økning i kvoten for bearbejdede sildeprodukter, som krydder og eddiksild. Dette er produkter som har vært høyt prioritert av næringen. I tillegg er det blitt åpnet en ny tollfri kvote for torskepulver. De tollfrie kvotene for fryste, hele makrell og sildeprodukter videreføres også, dog noe nedjus-

Tabell 4.3 Fremforhandlede tollkvoter:

KN-kode	Produktbeskrivelse	Årlig (1/5–30/4) tollfri kvote i nettovekt med mindre annet er angitt
0303 19 00	Annen laksefisk, fryst	2.000 tonn
0303 51 00	Sild av arten <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i> , fryst, unntatt lever og rogn	26.500 tonn
0303 54 10	Makrell av arten <i>Scomber scombrus</i> og <i>Scomber japonicas</i> , fryst, unntatt lever og rogn	25.000 tonn
Ex 0304 89 49 Ex 0303 99 99	Makrellfilet og makrellapper av arten <i>Scomber scombrus</i> og <i>Scomber japonicas</i>	11.300 tonn
0303 55 30 Ex 0303 55 90 0303 56 00 0303 69 90 0303 82 00 0303 89 55 0303 89 90	Annen fisk, fryst, unntatt lever og rogn	2.200 tonn
0304 86 00 ex 0304 99 23	Sildefileter og sildelapper av arten <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i> , fryste	55.600 tonn
Ex 0304 49 90 Ex 0304 59 50	Sildefileter og sildelapper av arten <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i> , ferske	9.000 tonn
ex 1605 21 10 ex 1605 21 90 ex 1605 29 00	Reker, pillede, fryste, tilberedte eller konserverte	7.000 tonn
ex 1604 12 91 ex 1604 12 99	Sild, tilberedt med krydder og/eller eddik, i saltlake	11.400 tonn nettovekt etter avrenning
0305 10 00	Mel og pelleter egnet til menneskeføde	1.000 tonn

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

tert. Kvoten for fryste pillede reker videreføres i sin helhet.

Norge viderefører ordningen med transitt over norsk territorium for fisk fanget av EU-fartøy i syv år fra åpningen av de tollfrie kvotene.

Det ble heller ikke denne gang enighet om permanente kvoteordninger. Kommisjonen insisterte på å knytte disse til avtaleperioden for finansieringsordningene. Det ble imidlertid igjen oppnådd enighet om at nivået på kvotene skal revurderes ved utgangen av avtaleperioden, med sikte på å ivareta alles interesser.

På grunn av omfattende interne prosedyrer på EU-siden, vil ikke avtalen om markedsadgang midlertidig anvendes før etter sommeren 2016. Det er imidlertid enighet om at kvotevolumet som skulle vært tilgjengelig fra 1. mai 2014 frem til tidspunktet for midlertidig anvendelse, skal fordeles på den resterende avtaleperioden. Det betyr at de årlige tollfrie kvotene for resten av avtaleperioden i praksis blir en del høyere. Eksakte kvotevolum vil fastsettes når EU har etablert datoen for midlertidig anvendelse.

5 Vurdering av forhandlingsresultatet

5.1 Finansieringsordningene

Regjeringens vurdering er at de nye finansieringsordningene vil styrke og fordype det bilaterale samarbeidet med mottakerstatene. Mange av disse statene sliter med høy ledighet og en vanskelig økonomisk situasjon. Utviklingen i flere av mottakerstatene viser imidlertid en gradvis mer positiv utvikling, og deres økonomier er i dag samlet sett kommet noe nærmere EU-gjennomsnittet enn det som var tilfellet i 2009. Det er Regjeringens syn at det er i Norges interesse å medvirke til at deres økonomiske og sosiale utvikling fortsetter på en måte som bidrar til å utjevne forskjellene innenfor EØS-området.

Forhandlingene har vært lange og krevende, og pågikk langt inn i en ny programperiode. En av årsakene var de vedvarende negative konsekvenser av finanskrisen som EU fortsatt sliter med, og deres ønske om at EØS-finansieringsordningenes bidrag til tiltak for sysselsetting av ungdom burde utvides til også å omfatte andre EU-medlemsstater enn dem som hittil hadde vært omfattet av ordningene. For EØS/EFTA-statene har finansieringsordningene helt fra starten vært et solidaritetsbidrag knyttet til utjamning av de økonomiske og sosiale forskjellene mellom EUs mindre velstående medlemmer og de øvrige stater innenfor EØS-området. En utvidelse av ordningene slik EU foreslo var derfor ikke aktuell for EØS/EFTA-statene. Fondet for regionalt samarbeid gir imidlertid en mulighet for en mottakerstat, dersom den ønsker det, å samarbeide om tiltak knyttet til sysselsetting av ungdom med andre medlemsstater i unionen, forutsatt at disse medlemsstater hadde en ungdomsledighetsrate over 25 % (ifølge EUROSTAT) i referanseåret 2013.

Gjennom finansieringsordningene vil Norge i gjennomsnitt stille til rådighet om lag 391,4 millioner euro årlig, tilsvarende om lag 3,7 milliarder kroner til sosial og økonomisk utjevning og samarbeid i Europa i perioden 2014–2021.

Regjeringens vurdering er at nivået på EØS/EFTA-statenes samlede bidrag, 400,3 millioner euro per år, er høyt, men akseptabelt. Nivået

innebærer en nominell økning for Norge i forhold til det årlige bidraget i perioden 2009–2014 på om lag 11 %, tilsvarende om lag inflasjonen i EU i perioden 2009–2014. Til sammenlikning økte det årlige bidraget i perioden 2009–2014 med om lag 22 % sammenliknet med perioden fra 2004 til 2009. Bulgaria og Romanias medlemskap i EU fra 2007 er da medregnet. Totalt i syvårsperioden vil EØS/EFTA-statene bidra med 2 801,8 millioner euro til utjevning av sosiale og økonomiske forskjeller i Europa.

Hovedprioritetsområdene i kommende periode blir de samme for de to ordningene.

Disse er:

- Innovasjon, forskning, utdanning og konkurransekraft
- Sosial inkludering, ungdomssysselsetting og fattigdomsbekjempelse
- Miljø, energi, klimaendringer og lavutslippsøkonomi
- Kultur, sivil samfunn, godt styresett og grunnleggende rettigheter og friheter
- Justis- og innenrikssaker

Hovedprioritetsområdene legger vekt på områder der Norge har særskilt kompetanse og der vi kan utgjøre en forskjell. Videre har de økonomiske utfordringene i kjølvannet av finanskrisen medført økt vektlegging på vekst og sysselsetting og da særlig tiltak rettet mot den høye ledigheten blant ungdom.

Nytt i den kommende periode blir opprettelsen av særskilte fond rettet mot regionalt samarbeid innenfor finansieringsordningene. Særlig den delen av det todelte fondet som skal gå til samarbeidsprosjekter innenfor de ulike hovedprioritetsområdene, representerer en videreutvikling av det eksisterende grensekryssende samarbeidet som ble utviklet i tidligere programperioder og som også vil bli videreført i kommende periode. Prosjektene skal involvere mottakerland og tilgrensende tredjeland. Dette åpner opp for utvidet samarbeid med blant annet Ukraina og Moldova.

Norske aktører kan være samarbeidspartnere under de ulike delene av de regionale fondene.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

Miljø og klima vil bli videreført som et hovedprioritetsområde også i kommende programperiode.

I lys av den vanskelige situasjonen knyttet til migrasjon i Europa, har Regjeringen lagt vekt på å styrke samarbeidet på dette området. Særlig for Hellas vil dette feltet være viktig.

Regjeringen vil som i tidligere perioder legge opp til en tett dialog med norske fagmyndigheter i arbeidet med nye programmer, og vil tilrettelegge for at norske aktører engasjerer seg i gjennomføringen av prosjekter med partnere i mottakerstatene.

Tiltak knyttet til et anstendig arbeidsliv vil fortsette også i den nye perioden. Som i forrige periode vil det bli avsatt 1 % av midlene under den bilaterale norske ordningen for slike tiltak. Dette er i tråd med ønsker fra arbeidslivets parter i Norge. Etter Regjeringens syn vil fortsatt satsingen på sosial dialog og anstendig arbeidsliv bidra til forsterket politisk dialog med de nyeste EU-statene.

5.2 Markedsadgang for fisk

Regjeringen hadde som mål å bedre markedsadgangen for norsk sjømatnæring til EU gjennom å videreføre og tilpasse avtalen fra 2009–2014. Etter innspill fra næringen ble nye produkter som fryst makrellfilet og fersk sildefilet prioritert, samt krydder/eddiksild. I tillegg søkte man å øke kvoten for klippfisk og bearbeidet laks som møter høy toll på EU-markedet i dag. Torskepulver ble også prioritert, som et bidrag til satsing i marin ingrediensindustri. I tillegg ønsket Regjeringen å forenkle handelsregimet til EU gjennom fjerning av lave tollsatser (opp til 5,5 %) og dermed erstatte flere tollfrie kvoter med nulltoll.

I og med at en ny avtale ikke var på plass 1. mai 2014, var det også viktig for Regjeringen å

finne løsninger som sikret «kompensasjon» for forsinket enighet og gjennomføring.

Norge fikk gjennomslag for åpning av nye importkvoter i EU for fryst makrellfilet/makrellapper og fersk sildefilet. Det er ikke stor eksport av disse filetproduktene i dag, men de ble prioritert etter innspill fra næringen. Dessuten oppnådde man en grunnleggende endring av sammensetningen av de tollfrie kvotene for pelagiske produkter. Det foreligger nå et grunnlag for økt satsing på bearbeiding av makrell og sild når importkvotene åpnes. I tillegg skal den eksisterende kvoten for krydder/eddiksild økes til 11 400 tonn.

De tollfrie kvotene fra forrige avtale, som inkluderer viktige kvoter for hel fryst makrell, fryst sild og fryst sildefilet, videreføres også i den nye avtalen. Det gjør også kvoten for frysede, pillede reker. Kvotene for fryst makrell og fryst sild fra 2009–2014-avtalen hvor utnyttelsesgraden var liten, ble justert ned som et ledd i avtalen om å åpne nye kvoter for filetprodukter. Avtalen tilsvarende tollbesparelser på omtrent 200 millioner kroner.

Norge fikk derimot ikke gjennomslag for fjerning av tollsatser og forenkling av handelsregimet. I tillegg ble kravene om bedring for klippfisk og bearbeidet laks avvist. Hovedårsaken var stor motstand blant medlemsstatene. Norske krav om bedre markedsadgang for bearbeidede produkter ble av flere medlemsstater oppfattet som en trussel mot EUs egen bearbeidingsindustri.

Et sentralt punkt i avtalen er at avtalen om markedsadgang, som avtalen for EØS-midler, nå skal gjelde for syv år. Dette gir bedret forutsigbarhet for sjømatnæringen og mulighet til å utnytte de tollfrie kvotene. De tollfrie kvotene, som skulle vært åpnet 1. mai 2014 og fram til midlertidig anvendelse, skal fordeles proporsjonelt på resten av avtaleperioden, det vil si en fordeling på over de resterende årene fram til mai 2021.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

6 Nærmere om de enkelte bestemmelser i avtalene

6.1 Avtale mellom Den europeiske union, Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket Norge om EØS-finansieringsordningen 2014–2021

Avtalen om en ny EØS-finansieringsordning legger opp til endring av EØS-avtalens artikkel 117 ved at det skal tilføyes en ny protokoll 38C om den nye EØS-finansieringsordningen 2014–2021. Avtalen består av en fortale, fire artikler og protokoll 38C med vedlegg.

Fortalen viser til de tidligere EØS-finansieringsordningene og konkluderer med at avtalepartene vil etablere en EØS-finansieringsordning for perioden 2014–2021, ettersom de anser at det fortsatt er behov for å utjevne økonomiske og sosiale forskjeller i EØS.

Avtalens fire artikler slår fast at EØS artikkel 117 skal endres slik at det også inntas en referanse til en ny protokoll, protokoll 38C, som er inntatt i vedlegget til avtalen. Videre slås fast at avtalen skal ratifiseres eller godkjennes av alle parter i tråd med deres interne prosedyrer, og at ratifikasjons- eller godkjenningsinstrumentene skal deponeres i EUs Rådssekretariat. Avtalen skal tre i kraft på den første dag i den andre måneden etter at siste ratifikasjons- eller godkjenningsinstrument er deponert. Videre er det inntatt en bestemmelse om at avtalen skal midlertidig anvendes fra og med den første dag i den første måned etter at siste underretning om midlertidig anvendelse er deponert.

Vedlegget til avtalen omfatter den nye protokollen til EØS-avtalen (protokoll 38C), og består av elleve artikler.

Vedleggets artikkel 1 slår fast at Island, Liechtenstein og Norge, skal bidra til å redusere økonomiske og sosiale forskjeller i EØS og styrke sine forbindelser med mottakerstatene gjennom finansielle tilskudd til de prioriterte sektorer nevnt i artikkel 3. Likeledes fastsetter artikkelen at alle programmer og aktiviteter som får støtte fra den nye finansieringsmekanismen skal basere seg på felles verdier som respekt for menneskerverdet, frihet, demokrati, likhet, rettssikkerhet og respekt

for menneskerettighetene inkludert rettigheter for personer som tilhører minoriteter.

Artikkel 2 slår fast at bidraget nevnt i artikkel 1 skal til sammen være 1 548,1 millioner euro. Beløpet skal stilles til rådighet i årlige deler på 221,16 millioner euro i perioden fra 1. mai 2014 til 30. april 2021. Det totale beløp omfatter landspesifikke tildelinger spesifisert i artikkel 6 og et fond for regionalt samarbeid spesifisert i artikkel 7.

Artikkel 3 nr. 1 slår fast at bidraget skal stilles til rådighet for følgende prioriterte sektorer:

- Innovasjon, forskning, utdanning og konkurransekraft
- Sosial inkludering, ungdomssysselsetting og fattigdomsbekjempelse
- Miljø, energi, klimaendringer og lavutslipp-økonomi
- Kultur, sivilt samfunn, godt styresett og grunnleggende rettigheter og friheter
- Justis- og innenrikssaker

Programområder innenfor prioritetssektorene som nærmere fastsetter mål og områder for støtte, er nærmere angitt i eget vedlegg til protokollen.

Artikkel 3 nr. 2a slår fast at programområdene, innenfor den prosedyre det er referert til i artikkel 10 nr. 3, skal velges, konsentreres og tilpasses i forhold til de ulike behov i hver enkelt mottakerstat, i det det tas hensyn til både landets og bidragets størrelse.

Artikkel 3 nr. 2b slår fast at 10 % av tildeling til hver mottakerstat skal avsettes til et fond for sivilt samfunn, som skal bli stilt til rådighet i samsvar med fordelingsnøkkelen det er referert til i artikkel 6.

I henhold til *artikkel 4 nr. 1* skal, for å sikre konsentrasjon om prioriterte sektorer og effektiv implementering i tråd med overordnet målsetting referert til i artikkel 1, EØS/EFTA-statene inngå en rammeavtale i tråd med artikkel 10 nr. 3 med hvert enkelt mottakerstat. I den forbindelse skal hensyn tas til Europa 2020-strategien for smart, bærekraftig og inkluderende vekst, inkludert fokus på sysselsetting, nasjonale prioriteringer, land-spesifikke anbefalinger og partnerskaps-

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

avtaler innenfor rammen av EUs utjevningsspolitikk inngått med Den europeiske kommisjon.

Artikkel 4 nr. 2 fastsetter at konsultasjoner med Europakommisjonen skal finne sted på strategisk nivå og holdes under forhandlingene av de landspesifikke avtalene definert i artikkel 10 nr. 3, med sikte på å fremme komplementaritet og synergier med EUs samhörighetspolitikk, så vel som muligheten til å anvende finansielle instrument for å øke effekten av det finansielle bidraget.

Vedleggets artikkel 5 fastsetter at EØS/EFTA-statenes bidrag til programmer under de landspesifikke allokeringene som mottakerstatene selv har ansvaret for å implementere, ikke skal overstige 85 % av programkostnadene så sant annet ikke er besluttet av EØS/EFTA-statene. Videre presiseres det at gjeldende statsstøtteregler skal overholdes. Det slås også fast at EØS/EFTA-statenes prosjektansvar er begrenset til de tilførte midler i samsvar med den fastsatte planen, og at EØS/EFTA-statene ikke har ansvar overfor eventuelle tredjeparter.

Vedleggets artikkel 6 slår fast at de landspesifikke midlene skal stilles til rådighet for Bulgaria, Estland, Hellas, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Romania, Slovenia, Slovakia, Den tsjekkiske republikk og Ungarn. Midlene skal fordeles til mottakerstatene som angitt i tabellen i artikkel 6.

Vedleggets artikkel 7 nr. 1 fastslår at et globalt fond for regionalt samarbeid skal opprettes med et samlet støttebeløp på 55,25 millioner euro. Fondet skal bidra til å oppnå de målsettinger for EØS-finansieringsordningen som er definert i artikkel 1.

Artikkel 7 nr. 2 slår fast at 70 % av fondet skal brukes til å fremme arbeid for unge med særlig vekt på blant annet arbeid og mobilitet, læreprogrammer, lærlingeordninger og kunnskapsdeling, deling av erfaring og gjensidig læring mellom institusjoner som yter tjenester innenfor området arbeid for unge.

Denne delen av fondet skal stilles til rådighet for prosjekt som involverer mottakerstater og andre EU-medlemmer som har en ungdomsarbeidsledighetsrate på mer enn 25 % (referanseår 2013- Eurostat) og skal involvere minst to stater, inkludert minst en mottakerstat. EØS/EFTA-statene kan delta som partnere.

De gjenværende 30 % av fondet skal stilles til rådighet for regionalt samarbeid innenfor prioritetsområdene som er listet i artikkel 3, og da særlig kunnskapsdeling, politikktutveksling knyttet til best praksis og institusjonsbygging.

Denne delen av fondet skal brukes til prosjekter som involverer mottakerstater og tilgrensende

tredjeland. Minimum tre stater må samarbeide, inkludert minst to mottakerstater. EØS/EFTA-statene kan delta som partnere.

Artikkel 8 slår fast at en gjennomgang med sikte på omfordeling av midler som ikke er øremerket, skal foretas av EØS/EFTA-statene innen 2020.

Artikkel 9 slår fast at bidraget i EØS-finansieringsordningen skal nøye samordnes med det bilaterale bidraget som stilles til rådighet gjennom den norske finansieringsordningen, og at det særlig skal sikres at søknads- og gjennomføringsprosedyrene i hovedsak er de samme.

Eventuelle endringer i EUs samhörighetspolitikk skal reflekteres på egnet måte.

Artikkel 10 slår fast mer detaljerte regler for gjennomføringen av EØS-finansieringsordningen. Høy grad av transparens, ansvarlighet, og kostnadseffektivitet skal anvendes i alle faser så vel som prinsippene om godt styresett, partnerskap og flernivåstyring, bærekraftig utvikling, likestilling mellom kvinner og menn og ikke-diskriminering.

Gjennomføringen skal skje i nært samarbeid mellom mottakerstatene og EØS/EFTA-statene.

EØS/EFTA-statene skal operere og ha gjennomføringsansvaret, inkludert kontroll og ledelse av fondet for regionalt samarbeid. Det samme gjelder for fondet for sivilt samfunn om ikke noe annet er avtalt i rammeavtalene.

EØS/EFTA-statene skal inngå rammeavtale med hver av mottakerstatene om den enkelte landtildeling referert i artikkel 6 unntatt fondet referert til i punkt 2a. Disse avtalene skal fastsette et flerårig rammeprogram samt oppsett for forvaltning og kontroll.

På grunnlag av rammeavtalene skal hver enkelt mottakerstat fremsende forslag til spesifikke programmer for EØS/EFTA-statene, som skal gjennomgå og godkjenne forslagene og deretter slutte avtaler med mottakerstatene om hvert enkelt program. På spesifikk anmodning fra EØS/EFTA-statene eller angjeldende mottakerstat, skal EU-kommisjonen foreta gjennomgang av programforslag før dette godkjennes, for å sikre at forslaget er i overensstemmelse med EUs samhörighetspolitikk.

Det slås fast at det er mottakerstatenes ansvar å gjennomføre avtalte program og sørge for at nødvendig system for ledelse og kontroll er på plass for å sikre forsvarlig gjennomføring og forvaltning.

EØS/EFTA-statene kan utføre kontroller i henhold til sine interne krav, og mottakerstatene skal stille til rådighet all nødvendig bistand, informasjon og dokumentasjon. Det slås også fast at

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

EØS/EFTA-statene kan suspendere finansieringen og kreve tilbakebetalt midler i tilfelle uregelmessigheter.

Der det er hensiktsmessig skal forberedelse, gjennomføring, oppfølging og vurdering av det finansielle bidraget skje i partnerskap med blant annet lokale, regionale og nasjonale styringsnivåer, samt privat sektor, det sivile samfunnet og partene i arbeidslivet i mottakerstatene og EØS/EFTA-statene.

Ethvert prosjekt kan gjennomføres i samarbeid mellom enheter i mottakerstatene og i EØS/EFTA-statene.

EØS/EFTA-statenes forvaltningskostnader skal dekkes av det samlede beløpet som er angitt i artikkel 2 nr. 1 og skal spesifiseres i det avledete regelverk som det er referert til i artikkel 10. EØS/EFTA-statene skal nedsette et utvalg som skal styre finansieringsordningen. Nærmere bestemmelser om gjennomføringen av finansieringsordningen i EØS vil bli utferdiget av EØS/EFTA-statene etter samråd med mottakerstatene, eventuelt assistert av Europakommisjonen. EØS/EFTA-statene skal søke å utferdige disse bestemmelsene før rammeavtalene undertegnes.

EØS/EFTA-statene skal på passende måte rapportere om bidragets oppfyllelse i forhold til målsettingene for ordningene og eventuelt i forhold til de elleve tematiske målsettinger i EUs Struktur og Investeringsfond for 2014–2020.

Vedleggets artikkel 11 slår fast at avtalepartene, ved utløpet av syvårsperioden og med forbehold for partenes rettigheter og plikter etter EØS-avtalen, skal vurdere på nytt behovet for å redusere økonomiske og sosiale forskjeller i EØS.

6.2 Avtale mellom Norge og Den europeiske union om en ny norsk finansieringsordning for perioden 2014–2021

Avtalen om en ny bilateral norsk finansieringsordning består av tolv artikler.

Artikkel 1 slår fast at Norge, forplikter seg til å bidra til å redusere økonomiske og sosiale forskjeller i EØS, og styrke sine forbindelser med mottakerstatene gjennom en egen norsk finansieringsordning innen de prioriterte sektorene nevnt i artikkel 3. Likeledes fastsetter artikkelen at alle programmer og aktiviteter som får støtte fra den nye finansieringsmekanismen skal basere seg på felles verdier som respekt for menneskerettigheter, frihet, demokrati, likhet, rettssikkerhet og respekt

for menneskerettighetene, inkludert rettigheter for personer som tilhører minoriteter.

Artikkel 2 slår fast at bidraget nevnt i artikkel 1 skal til sammen være 1 253,7 millioner euro. Dette beløpet skal stilles til rådighet i årlige andeler på 179,1 millioner euro i perioden fra 1. mai 2014 til 30. april 2021.

Det totale beløp omfatter landspesifikke tildelinger spesifisert i artikkel 6 og et fond for regionalt samarbeid spesifisert i artikkel 7.

Artikkel 3 slår fast at bidraget skal stilles til rådighet for følgende prioriterte sektorer:

- Innovasjon, forskning, utdanning og konkurransekraft
- Sosial inkludering, ungdomssysselsetting og fattigdomsbekjempelse
- Miljø, energi, klimaendringer og lavutslippsøkonomi
- Kultur, sivil samfunn, godt styresett og grunnleggende rettigheter og friheter
- Justis- og innenrikssaker

Programområder innenfor prioritetssektorene som nærmere fastsetter mål og områder for støtte, er nærmere angitt i eget vedlegg til avtalen.

Artikkelen slår likedes fast at programområdene skal velges, konsentreres og tilpasses i forhold til de ulike behov i hver enkelt mottakerstat, i det det tas hensyn til både statens og bidragets størrelse. Videre skal 1 % av de landvise tildelingene settes til side i et fond som skal fremme anstendig arbeid og trepartssamarbeid. Samarbeid med det sivile samfunn, grensekryssende samarbeid og samarbeid med tilgrensende tredjeland, skal søkes fremmet.

I henhold til *artikkel 4* skal det for å sikre konsentrasjon om prioriterte sektorer og effektiv implementering i tråd med overordnet målsetting referert til i artikkel 1, skal Norge inngå en rammeavtale i tråd med artikkel 10 nr. 3 med hver enkelt mottakerstat. I den forbindelse skal hensyn tas til Europa – 2020 strategien for smart, bærekraftig og inkluderende vekst, inkludert fokus på sysselsetting, nasjonale prioriteringer, land-spesifikke anbefalinger og partnerskapsavtaler inngått med Europakommisjon.

Artikkel 4 fastsetter likeledes at konsultasjoner med Den europeiske kommisjon skal finne sted på strategisk nivå og holdes under forhandlingene om de landspesifikke avtalene definert i artikkel 10 nr. 3, med sikte på å fremme komplementaritet og synergier med EUs samholdingspolitikk, så vel som muligheten til å anvende finansielle instrumenter for å øke effekten av det finansielle bidraget.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

Vedleggets artikkel 5 fastsetter at Norges bidrag til programmer under de landspesifikke allokeringene som mottakerstatene selv har ansvaret for å implementere, ikke skal overstige 85 % av programkostnadene så sant annet ikke er besluttet av Norge. Videre presiseres det at gjeldende statsstøtteregler skal overholdes. Det slås også fast at Norges prosjektansvar er begrenset til de tilførte midler i samsvar med den fastsatte planen, og at Norge ikke har ansvar overfor eventuelle tredjeparter.

Vedleggets artikkel 6 slår fast at de landspesifikke midlene skal stilles til rådighet for Bulgaria, Estland, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Romania, Slovenia, Slovakia, Den tsjekkiske republikk og Ungarn. Midlene skal fordeles til mottakerstatene som angitt i den etterfølgende tabellen.

Vedleggets artikkel 7 nr. 1 fastslår at et globalt fond for regionalt samarbeid skal opprettes med et samlet støttebeløp på 44,75 millioner euro. Fondet skal bidra til å oppnå de målsettinger for den norske finansieringsordningen som er definert i artikkel 1.

Artikkel 7 nr. 2 slår fast at 60 % av fondet skal brukes til å fremme arbeid for unge med særlig vekt på blant annet arbeid og mobilitet, læreprogrammer, lærlingeordninger og kunnskapsdeling, deling av erfaring og gjensidig læring mellom institusjoner som yter tjenester innenfor området arbeid for unge.

Denne delen av fondet skal stilles til rådighet for prosjekt som involverer mottakerstater og andre EU-medlemmer som har en ungdomsarbeidsledighetsrate på mer enn 25 % (referanseår 2013- Eurostat) og skal involvere minst to land, inkludert minst en mottakerstat. Norske aktører kan delta som partnere.

De gjenværende 40 % av fondet skal stilles til rådighet for regionalt samarbeid innenfor prioritetsområdene som er listet i artikkel 3, og da særlig kunnskapsdeling, politikktveksling knyttet til best praksis og institusjonsbygging.

Denne delen av fondet skal brukes til prosjekter som involverer mottakerstater og tilgrensende tredjeland. Minimum tre stater må delta i prosjektene, inkludert minst to mottakerstater. Norske aktører kan delta som partnere.

Artikkel 8 slår fast at en gjennomgang med sikte på omfordeling av midler som ikke er øremerket, skal foretas av Norge innen 2020.

Artikkel 9 slår fast at bidraget skal nøye samordnes med det bidraget som stilles til rådighet gjennom EØS-finansieringsordningen, og at det særlig skal sikres at søknads- og gjennomførings-

prosedyrene i hovedsak er de samme. Eventuelle endringer i EUs samhörighetspolitikk skal reflekteres på egnet måte.

Artikkel 10 slår fast mer detaljerte regler for gjennomføringen av den norske bilaterale finansieringsordningen. Høy grad av transparens, ansvarlighet og kostnadseffektivitet skal anvendes i alle faser så vel som prinsippene om godt styresett, partnerskap og flernivåstyring, bærekraftig utvikling, likestilling mellom kvinner og menn og ikke-diskriminering.

Gjennomføringen skal skje i nært samarbeid mellom mottakerstatene og Norge.

Norge skal operere og ha gjennomføringsansvaret, inkludert kontroll og ledelse av fondet for regionalt samarbeid og fondet for anstendig arbeid og trepartssamarbeid.

Norge skal inngå rammeavtale med hver av mottakerstatene om den enkelte landtildeling referert i artikkel 6 unntatt fondene nevnt i punkt 2. Disse avtalene skal fastsette et flerårig ramme-program samt oppsett for forvaltning og kontroll.

På grunnlag av rammeavtalene skal hver enkelt mottakerstat legge fram forslag til spesifikke programmer for Norge, som skal gjennomgå og godkjenne forslagene og deretter slutte avtaler med mottakerstatene om hvert enkelt program. På spesifikk anmodning fra Norge eller angjeldende mottakerstat, skal Europakommisjonen foreta gjennomgang av programforslag før dette godkjennes, for å sikre at forslaget er i overensstemmelse med EUs samhörighetspolitikk.

Det slås fast at det er mottakerstatenes ansvar å gjennomføre avtalte program og sørge for at nødvendig system for ledelse og kontroll er på plass for å sikre forsvarlig gjennomføring og forvaltning.

Norge kan utføre kontroller i henhold til sine interne krav, og mottakerstatene skal stille til rådighet all nødvendig bistand, informasjon og dokumentasjon. Det slås også fast at Norge kan suspendere finansieringen og kreve tilbakebetalt midler i tilfelle uregelmessigheter.

Der det er hensiktsmessig skal forberedelse, gjennomføring, oppfølging og vurdering av det finansielle bidraget skje i partnerskap med blant annet lokale, regionale og nasjonale styringsnivåer, samt privat sektor, det sivile samfunnet og partene i arbeidslivet i mottakerstatene og Norge.

Prosjekt kan gjennomføres i samarbeid mellom enheter i mottakerstatene og i Norge.

Norges forvaltningskostnader skal dekkes av det samlede beløpet som er angitt i artikkel 2 nr. 1 og skal spesifiseres i det avledete regelverk som

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

skal utarbeides. Norge, eller en enhet som Norge utpeker, skal ha ansvaret for den generelle administreringen av den norske ordningen. Nærmere bestemmelser om gjennomføringen av den norske finansieringsordningen vil bli utferdiget av Norge etter samråd med mottakerstatene, eventuelt assistert av EU-kommisjonen. Norge skal søke å utferdige disse bestemmelsene før rammeavtalene undertegnes.

Norge skal på passende måte rapportere om bidragets oppfyllelse i forhold til målsettingene for ordningene og eventuelt i forhold til de elleve tematiske målsettinger i EUs Struktur og Investingsfond for 2014–2020.

Artikkel 11 slår fast at avtalepartene skal ratifisere avtalen i henhold til egne prosedyrer, og at avtalen trer i kraft den første dag i den andre måned eller at det siste ratifikasjons- eller godkjeningsdokumentet ble deponert. Videre slås det fast at avtalen skal midlertidig anvendes fra og med den første dag i den første måned etter at den siste underretning om midlertidig anvendelse er deponert.

Artikkel 12 omhandler språk som avtalen er utferdiget i og regler for deponering av godkjent avtale.

6.3 Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk

Den bilaterale avtalen mellom EU og Norge om handel med fisk er utformet som en tilleggsprotokoll til den bilaterale frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap av 14. mai 1973.

Artikkel 1 slår fast at bestemmelsene som gjelder for innførsel til EU av visse fiskeslag og fiskevarer med opprinnelse i Norge, er fastsatt i protokollen, og at de årlige tollfrie kvotene, som skal gjelde fra 1. mai 2014 til 30. april 2021, er fastsatt i protokollens vedlegg. Videre slås det fast at støtelsen på kvotene skal vurderes på nytt ved utgan-

gen syvårsperioden, idet det tas hensyn til alle relevante interesser.

Artikkel 2 slår fast at tollkvotene skal åpnes den dagen tilleggsprotokollen trer midlertidig i kraft. Den første tollkvoten skal være tilgjengelig fra dagen for midlertidig ikrafttredelse og frem til 30. april 2017. Fra 1. mai 2017 skal påfølgende tollkvoter tildeles på årlig basis fra 1. mai til 30. april hvert år fram til utløp av perioden som det er referert til i artikkel 1 i protokollen. Tollkvotene som skulle ha vært gjort tilgjengelig fra 1. mai 2014 og frem til midlertidig ikrafttredelse av protokollen, skal deles i like deler og tildeles på årsbasis i den gjenværende delen av protokollens virketid.

Artikkel 3 slår fast at Norge skal videreføre ordningen som tillater fri transitt av fisk og fiskevarer gjennom Norge fra fartøy som fører flagg tilhørende en EU-stat. Med henvisning til perioden når EU fartøy ikke kunne lande fisk for transitt, fra 1. mai 2014 til midlertidig ikrafttredelse, gis ordningen varighet for en periode på totalt syv år fra midlertidig ikrafttredelse av denne protokollen.

Artikkel 4 slår fast at opprinnelsesreglene som skal gjelde, er fastsatt i protokoll 3 til frihandelsavtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Norge.

Artikkel 5 slår fast at protokollen skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene i tråd med deres respektive prosedyrer, og at ratifikasjons- eller godkjeningsdokumentene skal deponeres i EUs Rådssekretariat. Protokollen trer i kraft den første dag i den andre måned etter at det siste ratifikasjons- eller godkjeningsdokumentet er deponert. Videre fastslås at inntil protokollen trer i kraft, skal den anvendes midlertidig fra den første dag i den tredje måned etter siste underretning om midlertidig anvendelse er foretatt.

Artikkel 6 slår fast at protokollen, som er utarbeidet på alle avtaleparters offisielle språk, med samme gyldighet for hver av tekstene, skal deponeres av EUs Rådssekretariat, som skal sende en bekreftet kopi til hver avtalepart.

Protokollens vedlegg inneholder tabellen med de avtalte tollkvotene.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

7.1 Finansieringsordningene

Fordelingen av midler innen den enkelte mottakerstat vil bli basert på en fremforhandlet flerårig rammeavtale. Mottakerstatene vil deretter utarbeide detaljerte programmer for det enkelte innsatsområde, og disse skal godkjennes av giverne.

Norges andel av EØS-ordningen beregnes årlig og vil avhenge av utviklingen i EØS/EFTA-statenes bruttonasjonalprodukt. De siste årene har den ligget på om lag 96 pst. Med dette som utgangspunkt blir samlet gjennomsnittlige årlige forpliktelsen for Norge i neste programperiode 391,4 millioner euro. Utbetalingene under ordningene vil imidlertid variere fra år til år og er erfaringsmessig høyest mot slutten av perioden.

I samsvar med artikkel 10 i avtalene om finansieringsordningene skal nærmere bestemmelser om gjennomføring av ordningene utferdiges etter konsultasjoner med mottakerstatene. Disse bestemmelsene vil blant annet fastsette sluttdato for påløpte prosjektkostnader, samt sluttdato for utbetalinger til prosjektene. Det legges opp til bestemmelser som vil være i tråd med reglene i EUs samhörighetspolitikk, noe som vil lede til at siste år hvor det vil være behov for bevilgning fra Stortinget for disse finansieringsordningene vil være 2024.

De nye finansieringsordningene vil medføre omfattede arbeid i forbindelse med bilaterale MoU-forhandlinger med den enkelte mottakerstat, samt store administrative oppgaver i statsforvaltningen ved behandling av søknader om støtte og etterfølgende oppfølging og kontroll. Det eksisterende administrative apparatet i Utenriksdepartementet, ved utenriksstasjonene i de største mottakerstatene for norske bidrag, samt i

Brussel (Financial Mechanism Office), må derfor opprettholdes.

Giverstatenes kostnader ved forvaltningen av den norske finansieringsordningen og EØS-ordningen vil dekkes innenfor den avtalefestede beløpsrammen for ordningene.

Nærmere retningslinjer for gjennomføring og forvaltning av EØS-finansieringsordningen vil bli utarbeidet i samarbeid med Island og Liechtenstein. Retningslinjer for gjennomføring og forvaltning av den norske finansieringsordningen vil bli utarbeidet av norske myndigheter.

Det legges opp til at den første bevilgningen under EØS-finansieringsordningene 2014–2021 fremmes i forbindelse med tilleggsproposisjonen i tilknytning til Revidert Nasjonalbudsjett 2016.

7.2 Markedsadgang for fisk

Avtalen med EU forbedrer sjømatnæringens adgang til EU-markedet. Avtalen på syv år innebærer mer forutsigbarhet for næringen og bedrer muligheten til å utnytte de tollfrie importkvotene. Avtalen innebærer en omlegging av de tollfrie kvotene til mer bearbejdede produkter, i tråd med sjømatnæringens behov. Det vil åpnes nye tollfrie kvoter for eksport av makrellfilet og fersk sildefilet, produkter hvor det er potensiale for importvekst og økt bearbejding i Norge. I tillegg økes kvoten for krydder-/eddiksild, som har vært prioritert av næringen. Dette er viktig for fiskerinæringen siden EU er hovedmarkedet for norsk sjømat-eksport, og siden vi gjennom EØS-avtalen ikke har tollfrihet eller tollettelser på bl.a. sild, makrell og reker.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

8 Konklusjon og tilråding

Sammen med en bedring av markedsadgangen for fisk har størrelsen og innretningen på Norges finansielle bidrag stått sentralt i forhandlingene. Regjeringens grunnholdning er at Norge bør bidra til økonomisk og sosial utjevning i EØS fordi dette tjener grunnleggende norske interesser og bidrar til økt samarbeid med mottakerstatene. Samtidig har det vært viktig å knytte utviklingen i vårt bidrag til utviklingen i EUs budsjetter til tilsvarende formål. Den økningen partene er blitt enig om tilsvarer om lag inflasjonen i EU i den forrige programperioden. Når det gjelder markedsadgangen for fisk har denne blitt styrket og har en innretning som er bedre tilpasset behovet til norsk sjømatnæring.

De nye finansieringsordningene vil føre til at samarbeidet med EUs mindre velstående medlemsstater blir enda tettere. Etter Regjeringens syn ivaretar forhandlingsresultatet grunnleggende norske interesser. Det norske økonomiske bidraget videreføres på om lag samme reelle nivå.

For Regjeringen har det vært viktig å forbedre markedsadgang for fisk og fiskeprodukter til EU. Det var ikke mulig å nå det primære målet om permanente kvoter eller generelle tollettelser. Resultatet er etter Regjeringens syn likevel godt og bedre tilpasset dagens behov i sjømatnæringen sammenliknet med tidligere avtaler.

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016, i samsvar med et vedlagt forslag.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

Forslag

til vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

I

Stortinget samtykker i ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

Vedlegg 1

Avtale mellom Den europeiske union, Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket Norge om en EØS-finansieringsordning 2014–2021

DEN EUROPEISKE UNION,
ISLAND,
FYRSTEDØMMET LIECHTENSTEIN,
KONGERIKET NORGE HAR, ut fra følgende betraktninger:

Partene i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (heretter kalt «EØS-avtalen») ble enige om behovet for å minske økonomiske og sosiale forskjeller mellom sine regioner, med sikte på å fremme en vedvarende og balansert styrking av handelen og de økonomiske forbindelsene mellom dem.

For å bidra til dette målet har EFTA-statene opprettet en finansieringsordning innenfor rammen av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Bestemmelsene om EØS-finansieringsordningen for perioden 2004–2009 er fastsatt i protokoll 38a og tillegget til protokoll 38a til EØS-avtalen.

Bestemmelsene om EØS-finansieringsordningen for perioden 2009–2014 er fastsatt i protokoll 38b og tillegget til protokoll 38b til EØS-avtalen.

Behovet for å minske økonomiske og sosiale forskjeller innenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområde er fortsatt til stede, og det bør derfor opprettes en ny ordning for de finansielle bidragene fra EØS-EFTA-statene for perioden 2014–2021

BESLUTTET å inngå følgende avtale:

Artikkel 1

Teksten i artikkel 117 i EØS-avtalen skal lyde:

«Bestemmelsene om finansieringsordningene er fastsatt i protokoll 38, protokoll 38a, tillegget til protokoll 38a, protokoll 38b, tillegget til protokoll 38b og protokoll 38c.»

Artikkel 2

Ny protokoll 38c tilføyes etter protokoll 38b til EØS-avtalen. Teksten til protokoll 38c er angitt i vedlegget til denne avtale.

Artikkel 3

Denne avtale skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene i samsvar med den enkelte parts prosedyrer. Ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentene skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union.

Den skal tre i kraft den første dag i den andre måned etter at det siste ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentet er blitt deponert.

Inntil prosedyrene nevnt i første og annet ledd er fullført, får denne avtale midlertidig anvendelse fra den første dag i den første måned etter at siste underretning om dette er deponert.

Artikkel 4

Denne avtale, som er utarbeidet i ett eksemplar på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, gresk, irsk, italiensk, kroatisk, latvisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, norsk, polsk, portugisisk, rumensk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tsjekkisk, tysk og ungarsk, med samme gyldighet for hvert av språkene, skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union, som skal sende en bekreftet kopi til hver avtalepart.

Utferdiget i Brussel 3. mai 2016

For Den europeiske union

For Island

For Fyrstedømmet Liechtenstein

For Kongeriket Norge

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

Vedlegg

Protokoll 38c om EØS-finansieringsordningen (2014–2021)

Artikkel 1

1. Island, Liechtenstein og Norge (heretter kalt «EFTA-statene») skal bidra til å minske økonomiske og sosiale forskjeller i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, og til å styrke sine forbindelser med mottakerstatene, gjennom finansielle bidrag innenfor de prioriterte sektorene angitt i artikkel 3.
2. Alle programmer og all virksomhet som finansieres av EØS-finansieringsordningen 2014–2021, skal bygge på de felles verdiene respekt for menneskets verdighet, frihet, demokrati, likhet, rettssikkerhet og respekt for menneskerettighetene, herunder rettighetene til personer som tilhører minoriteter.

Artikkel 2

1. Det finansielle bidraget omhandlet i artikkel 1 skal være et samlet beløp på EUR 1548,1 millioner, som skal stilles til rådighet for tilsagn i årlige deler på EUR 221,16 millioner i perioden fra og med 1. mai 2014 til og med 30. april 2021.
2. Det samlede beløpet skal bestå av landsspesifikke tildelinger som omhandlet i artikkel 6 og et globalt fond for regionalt samarbeid som omhandlet i artikkel 7.

Artikkel 3

1. De landsspesifikke tildelingene skal stilles til rådighet i følgende prioriterte sektorer:
 - a) Innovasjon, forskning, utdanning og konkurransekraft
 - b) Sosial inkludering, ungdomssysselsetting og fattigdomsbekjempelse
 - c) Miljø, energi, klimaendringer og lavutslippsøkonomi
 - d) Kultur, sivil samfunn, godt styresett og grunnleggende rettigheter og friheter
 - e) Justis- og innenrikssaker
 Programområdene innenfor de prioriterte sektorene som angir målene og støtteområdene, er angitt i vedlegget til denne protokoll.
2. a) De prioriterte sektorene skal i samsvar med prosedyren angitt i artikkel 10 nr. 3 velges, konsentreres og tilpasses etter de forskjellige behovene i hver enkelt mot-

takerstat, og under hensyn til statens størrelse og bidragsbeløpet.

- b) 10 % av de samlede landsspesifikke tildelingene skal settes av til et fond for sivil samfunn, som skal stilles til rådighet i tråd med fordelingsnøkkelen angitt i artikkel 6.

Artikkel 4

1. For å oppnå satsing på prioriterte sektorer og for å sikre effektiv gjennomføring i tråd med de overordnede målene omhandlet i artikkel 1, og idet det tas hensyn til Europa 2020-strategiens mål om smart, bærekraftig og inkluderende vekst, herunder fokus på sysselsetting, nasjonale prioriteringer, landsspesifikke anbefalinger og partnerskapsavtaler innenfor rammen av EUs utjevningsspolitikk inngått med Europakommisjonen, skal EFTA-statene inngå en intensjonsavtale med hver mottakerstat i samsvar med artikkel 10 nr. 3.
2. Samråd med Europakommisjonen skal foregå på et strategisk plan og skal finne sted under forhandlingene om intensjonsavtalen omhandlet i artikkel 10 nr. 3, for å fremme komplementaritet og synergier med EUs utjevningsspolitikk og utforske mulighetene for å bruke finansielle instrumenter til å øke virkningen av finansielle bidrag.

Artikkel 5

1. Bidraget fra EFTA-statene skal, med hensyn til disse programmene underlagt de landsspesifikke tildelingene som mottakerstatene skal ha gjennomføringsansvar for, ikke overstige 85 % av programkostnaden, med mindre EFTA-statene har bestemt noe annet.
2. Gjeldende statsstøtteregler skal overholdes.
3. EFTA-statenes ansvar for prosjektene er begrenset til å tilføre midler i samsvar med den fastsatte planen. EFTA-statene har ikke ansvar overfor tredjemann.

Artikkel 6

De landsspesifikke tildelingene skal stilles til rådighet for følgende mottakerstater: Bulgaria, Den tsjekkiske republikk, Estland, Hellas, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia og Ungarn etter følgende fordelingsnøkkel:

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

Mottakerstat	Beløp (millioner EUR)
Bulgaria	115,0
Kroatia	56,8
Kypros	6,4
Den tsjekkiske republikk	95,5
Estland	32,3
Hellas	116,7
Ungarn	108,9
Latvia	50,2
Litauen	56,2
Malta	4,4
Polen	397,8
Portugal	102,7
Romania	275,2
Slovakia	54,9
Slovenia	19,9

Artikkel 7

1. Det globale fondet for regionalt samarbeid skal stilles til rådighet med et beløp på EUR 55,25 millioner. Det skal bidra til å oppnå målene for EØS-finansieringsordningen angitt i artikkel 1.
2. 70 % av fondet skal stilles til rådighet for å fremme bærekraftig kvalitetssysselsetting av ungdom, med særlig fokus på følgende områder:
 - a) Programmer for mobilitet innenfor jobb og opplæring for unge med særlig fokus på dem som ikke er sysselsatt, under utdanning eller opplæring.
 - b) Parallele læringsprogrammer, lærlingeordninger og inkludering av ungdom.
 - c) Kunnskapsdeling, utveksling av beste praksis og gjensidig læring mellom organisasjoner/institusjoner som tilbyr sysselsettings-tjenester for ungdom.

Denne delen av fondet skal stilles til rådighet for prosjekter som omfatter mottakerstater og andre medlemsstater i EU med en ungdomsledighet på over 25 % (Eurostat, referanseår 2013), og skal omfatte minst to stater, herunder minst én mottakerstat. EFTA-statene kan delta som partnere.

3. 30 % av fondet skal stilles til rådighet for regionalt samarbeid på tvers av de prioriterte sektorene i artikkel 3, særlig kunnskapsdeling, utveksling av beste praksis og institusjonsbygging.

Denne delen av fondet skal stilles til rådighet for prosjekter som omfatter mottakerstater og nabotredjestater. Prosjektene skal omfatte minst tre stater, herunder minst to mottakerstater. EFTA-statene kan delta som partnere.

Artikkel 8

EFTA-statene skal foreta en midtveisevaluering innen 2020, med sikte på å omfordele eventuelle midler stilt til rådighet for den enkelte mottakerstat som ikke er tildelt.

Artikkel 9

1. Det finansielle bidraget omhandlet i denne protokoll skal nøye samordnes med det bilaterale bidraget fra Norge som stilles til rådighet gjennom den norske finansieringsordningen.
2. EFTA-statene skal særlig sikre at søknadsprosedyrene og gjennomføringsbestemmelsene i hovedsak er de samme for begge finansieringsordningene nevnt i forrige nummer.
3. Det skal eventuelt tas nødvendig hensyn til relevante endringer i Den europeiske unions utjevningsspolitikk.

Artikkel 10

Følgende skal gjelde for gjennomføringen av EØS-finansieringsordningen:

1. I alle faser av gjennomføringen skal det gjelde den høyeste grad av åpenhet, ansvarlighet og kostnadseffektivitet, samt prinsippene for godt styresett, partnerskap og flernivåstyring, bærekraftig utvikling og likestilling mellom kjønnene samt ikke-diskriminering.

Målene for EØS-finansieringsordningen skal følges opp i nært samarbeid mellom mottakerstatene og EFTA-statene.
2. a) EFTA-statene skal drive og ha ansvaret for gjennomføringen, herunder forvaltning og kontroll, av det globale fondet for regionalt samarbeid som angitt i artikkel 7 nr. 1.

b) EFTA-statene skal drive og ha ansvaret for gjennomføringen, herunder forvaltning og kontroll, av fondet for sivilt samfunn som angitt i artikkel 3 nr. 2 bokstav b), med min-

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

dre noe annet er avtalt i intensjonsavtalen som definert i artikkel 10 nr. 3.

3. EFTA-statene skal inngå en intensjonsavtale med hver enkelt mottakerstat om den respektive landsspesifikke tildelingen, unntatt fondet omhandlet i nr. 2 bokstav a), som skal beskrive det flerårige rammeprogrammet og hvordan det forvaltes og kontrolleres.
 - a) På grunnlag av intensjonsavtalen skal mottakerstatene framlegge forslag til spesifikke programmer for EFTA-statene, som skal vurdere og godkjenne forslagene og inngå avtaler om støtte med mottakerstatene for hvert program. På uttrykkelig anmodning fra EFTA-statene eller den berørte mottakerstaten skal Europakommisjonen undersøke forslaget til et bestemt program før det vedtas, for å sikre at det er forenlig med Den europeiske unions utjevningsspolitikk.
 - b) Ansvar for gjennomføringen av de avtalte programmene skal pålegges mottakerstatene, som skal sørge for et egnet styrings- og kontrollsystem for å sikre fornuftig gjennomføring og forvaltning.
 - c) EFTA-statene kan utføre kontroller ifølge sine interne krav. Mottakerstatene skal sørge for all nødvendig bistand, opplysninger og dokumentasjon for dette formål.
 - d) EFTA-statene kan innstille finansiering og kreve at midler tilbakebetales i tilfelle uregelmessigheter.
 - e) Der det er egnet, skal det benyttes partnerskap i klargjøringen, gjennomføringen, oppfølgingen og vurderingen av det finansielle bidraget for å sikre bred deltakelse. Partnerne kan blant annet omfatte lokale, regionale og nasjonale styringsnivåer samt privat sektor, det sivile samfunn og partene i arbeidslivet i mottakerstatene og i EFTA-statene.
 - f) Ethvert prosjekt som er underlagt det flerårige rammeprogrammet i mottakerstatene, kan gjennomføres i samarbeid mellom blant annet enheter basert i mottakerstatene og EFTA-statene, i samsvar med gjeldende regler for offentlige innkjøp.
4. EFTA-statenes forvaltningskostnader skal dekkes av det samlede beløpet nevnt i artikkel 2 nr. 1 og spesifiseres i gjennomføringsbestemmelsene angitt i nr. 5 i denne artikkel.
5. EFTA-statene skal nedsette en komité for den overordnede forvaltningen av EØS-finansieringsordningen. Nærmere bestemmelser om

gjennomføringen av EØS-finansieringsordningen vil bli utferdiget av EFTA-statene etter samråd med mottakerstatene, som kan bistås av Europakommisjonen. EFTA-statene skal søke å utferdige disse bestemmelsene før intensjonsavtalene undertegnes.

6. EFTA-statene skal rapportere om sitt bidrag til målene for den norske finansieringsordningen og eventuelt om de 11 tematiske målene for de europeiske struktur- og investeringsfond 2014–2020⁽¹⁾.

Artikkel 11

Vet utløpet av perioden angitt i artikkel 2 og med forbehold for rettighetene og forpliktelsene som følger av avtalen, skal avtalepartene i lys av avtalens artikkel 115 på nytt vurdere behovet for å se på de økonomiske og sosiale forskjellene innenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Vedlegg til protokoll 38C

Innovasjon, forskning, utdanning og konkurransekraft

1. Forretningsutvikling, innovasjon og SMB-er
2. Forskning
3. Utdanning, stipender, lærlingeordninger og ungt entreprenørskap
4. Balanse mellom arbeid og fritid

Sosial inkludering, ungdomssysselsetting og fattigdomsbekjempelse

5. Offentlige helseutfordringer i Europa
6. Inkludering og bemyndigelse av romfolk
7. Utsatte barn og unge
8. Ungdoms deltakelse i arbeidsmarkedet
9. Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse

¹ 1) Styrke forskning, teknologisk utvikling og innovasjon, 2) forbedre tilgang til, bruken av og kvaliteten på informasjons- og kommunikasjonsteknologi, 3) forbedre konkurransekraften til små og mellomstore bedrifter («SMB»), til landbrukssektoren og til fiskeri- og akvakultursektoren, 4) støtte omleggingen til en lavutslippøkonomi i alle sektorer, 5) fremme tilpasning til klimaendringer, samt forebygging og håndtering av risiko forbundet med klimaendringer, 6) bevare og verne miljøet og fremme ressurs-effektivitet, 7) fremme bærekraftig transport og fjerne flaskehals i viktige nettverksinfrastrukturer, 8) fremme bærekraftig kvalitetssysselsetting og støtte arbeidskraftmobilitet, 9) fremme sosial inkludering, bekjempe fattigdom og enhver diskriminering, 10) investere i utdanning, opplæring og yrkesopplæring for ferdigheter og livslang læring, 11) forbedre den institusjonelle kapasiteten til offentlige myndigheter og berørte parter samt effektiv offentlig forvaltning.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

*Miljø, energi, klimaendringer og
lavutslippsøkonomi*

10. Miljø og økosystemer
11. Fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet
12. Reduksjon av og tilpasning til klimaendringer

*Kultur, sivilt samfunn, godt styresett og
grunnleggende rettigheter og friheter*

13. Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid
14. Sivilt samfunn
15. Godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet
16. Menneskerettigheter – nasjonal gjennomføring

Justis- og innenrikssaker

17. Asyl og migrasjon
 18. Kriminalomsorg og varetekt i påvente av retts sak
 19. Internasjonalt politisamarbeid og bekjempelse av kriminalitet
 20. Rettssystemets effektivitet, styrking av retts sikkerheten
 21. Vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold
 22. Forebygging av og beredskap for katastrofer
-

Vedlegg 2

Avtale mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2014–2021

Artikkel 1

1. Kongeriket Norge påtar seg å bidra til å minske økonomiske og sosiale forskjeller i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, og til å styrke sine forbindelser med mottakerstatene, gjennom en egen norsk finansieringsordning innenfor de prioriterte sektorene angitt i artikkel 3.
2. Alle programmer og all virksomhet som finansieres av den norske finansieringsordningen 2014–2021, skal bygge på verdien respekt for menneskets verdighet, frihet, demokrati, likhet, rettssikkerhet og respekt for menneskerettighetene, herunder rettighetene til personer som tilhører minoriteter.

Artikkel 2

1. Det finansielle bidraget omhandlet i artikkel 1 skal være et samlet beløp på EUR 1253,7 millioner, som skal stilles til rådighet for tilsagn i årlige deler på EUR 179,1 millioner i perioden fra og med 1. mai 2014 til og med 30. april 2021.
2. Det samlede beløpet skal bestå av landsspesifikke tildelinger som omhandlet i artikkel 6 og et globalt fond for regionalt samarbeid som omhandlet i artikkel 7.

Artikkel 3

1. De landsspesifikke tildelingene skal stilles til rådighet i følgende prioriterte sektorer:
 - a) Innovasjon, forskning, utdanning og konkurransekraft
 - b) Sosial inkludering, ungdomssysselsetting og fattigdomsbekjempelse
 - c) Miljø, energi, klimaendringer og lavutslippøkonomi
 - d) Kultur, sivilt samfunn, godt styresett og grunnleggende rettigheter og friheter

e) Justis- og innenrikssaker

Programområdene innenfor de prioriterte sektorene som angir målene og støtteområdene, er angitt i vedlegget til denne avtale.

2. a) De prioriterte sektorene skal i samsvar med prosedyren angitt i artikkel 10 nr. 3 velges, konsentreres og tilpasses etter de forskjellige behovene i hver enkelt mottakerstat, og under hensyn til statens størrelse og bidragsbeløpet.
- b) 1 % av den samlede landsspesifikke tildelingen skal settes av til et fond for å fremme anstendig arbeid og trepartssamarbeid, som skal stilles til rådighet i tråd med fordelingsnøkkelen angitt i artikkel 6.
- c) Det skal oppfordres til samarbeid med det sivile samfunn, samarbeid på tvers av landegrensene og samarbeid med nabolandstater.

Artikkel 4

1. For å oppnå satsing på prioriterte sektorer og for å sikre effektiv gjennomføring i tråd med de overordnede målene omhandlet i artikkel 1, og idet det tas hensyn til Europa 2020-strategiens mål om smart, bærekraftig og inkluderende vekst, herunder fokus på sysselsetting, nasjonale prioriteringer, landsspesifikke anbefalinger og partnerskapsavtaler innenfor rammen av EUs utjevningsspolitikk inngått med Europakommisjonen, skal Kongeriket Norge inngå en intensjonsavtale med hver mottakerstat i samsvar med artikkel 10 nr. 3.
2. Samråd med Europakommisjonen skal foregå på et strategisk plan og skal finne sted under forhandlingene om intensjonsavtalen omhandlet i artikkel 10 nr. 3, for å fremme komplementaritet og synergier med EUs utjevningsspolitikk og utforske mulighetene for å bruke finansielle instrumenter til å øke virkningen av finansielle bidrag.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

Artikkel 5

1. Bidraget fra Kongeriket Norge skal, med hensyn til disse programmene underlagt de lands-spesifikke tildelingene som mottakerstatene skal ha gjennomføringsansvar for, ikke overstige 85 % av programkostnaden, med mindre Kongeriket Norge har bestemt noe annet.
2. Gjeldende statsstøtteregler skal overholdes.
3. Kongeriket Norges ansvar for prosjektene er begrenset til å tilføre midler i samsvar med den fastsatte planen. Kongeriket Norge har ikke ansvar overfor tredjemann.

Artikkel 6

De landsspesifikke tildelingene skal stilles til rådighet for følgende mottakerstater: Bulgaria, Den tsjekkiske republikk, Estland, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Romania, Slovakia, Slovenia og Ungarn etter følgende fordelingsnøkkel:

Mottakerstat	Beløp (millioner EUR)
Bulgaria	95,1
Kroatia	46,6
Kypros	5,1
Den tsjekkiske republikk	89,0
Estland	35,7
Ungarn	105,7
Latvia	51,9
Litauen	61,4
Malta	3,6
Polen	411,5
Romania	227,3
Slovakia	58,2
Slovenia	17,8

Artikkel 7

1. Det globale fondet for regionalt samarbeid skal stilles til rådighet med et beløp på EUR 44,75 millioner. Det skal bidra til å oppnå målene for den norske finansieringsordningen angitt i artikkel 1.
2. 60 % av fondet skal stilles til rådighet for å fremme bærekraftig kvalitetssysseting av ungdom, med særlig fokus på følgende områder:

- a) Programmer for mobilitet innenfor jobb og opplæring for unge med særlig fokus på dem som ikke er sysselsatt, under utdanning eller opplæring.
- b) Parallele læringsprogrammer, lærlingeordninger og inkludering av ungdom.
- c) Kunnskapsdeling, utveksling av beste praksis og gjensidig læring mellom organisasjoner/institusjoner som tilbyr sysselsettings-tjenester for ungdom.

Denne delen av fondet skal stilles til rådighet for prosjekter som omfatter mottakerstater og andre medlemsstater i EU med en ungdomsledighet på over 25 % (Eurostat, referanseår 2013), og skal omfatte minst to stater, herunder minst én mottakerstat. Norske enheter kan delta som partnere.

3. 40 % av fondet skal stilles til rådighet for regionalt samarbeid på tvers av de prioriterte sektorene i artikkel 3, særlig kunnskapsdeling, utveksling av beste praksis og institusjonsbygging.

Denne delen av fondet skal stilles til rådighet for prosjekter som omfatter mottakerstater og nabotredjestater. Prosjektene skal omfatte minst tre stater, herunder minst to mottakerstater. Norske enheter kan delta som partnere.

Artikkel 8

Kongeriket Norge skal foreta en midtveiseevaluering innen 2020, med sikte på å omfordele eventuelle midler stilt til rådighet for den enkelte mottakerstat som ikke er tildelt.

Artikkel 9

1. Det finansielle bidraget omhandlet i artikkel 1 skal nøye samordnes med bidraget fra EFTA-statene som stilles til rådighet gjennom EØS-finansieringsordningen.
2. Kongeriket Norge skal særlig sikre at søknadsprosedyrene og gjennomføringsbestemmelsene i hovedsak er de samme for begge finansieringsordningene nevnt i forrige nummer.
3. Det skal eventuelt tas nødvendig hensyn til relevante endringer i Den europeiske unions utjevningpolitikk.

Artikkel 10

Følgende skal gjelde for gjennomføringen av den norske finansieringsordningen:

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

1. I alle faser av gjennomføringen skal det gjelde den høyeste grad av åpenhet, ansvarlighet og kostnadseffektivitet, samt prinsippene for godt styresett, partnerskap og flernivåstyring, bærekraftig utvikling og likestilling mellom kjønnene samt ikke-diskriminering.

Målene for den norske finansieringsordningen skal følges opp i nært samarbeid mellom mottakerstatene og Kongeriket Norge.
2. Kongeriket Norge skal drive og ha ansvaret for gjennomføringen, herunder forvaltning og kontroll, av de følgende fondene:
 - a) det globale fondet for regionalt samarbeid som angitt i artikkel 7 nr. 1
 - b) et fond for å fremme anstendig arbeid og trepartssamarbeid som angitt i artikkel 3 nr. 2 bokstav b).
3. Kongeriket Norge skal inngå en intensjonsavtale med hver enkelt mottakerstat om den respektive landsspesifikke tildelingen, unntatt fondene omhandlet i nr. 2, som skal beskrive det flerårige rammeprogrammet og hvordan det forvaltes og kontrolleres.
 - a) På grunnlag av intensjonsavtalen skal mottakerstatene framlegge forslag til spesifikke programmer for Kongeriket Norge, som skal vurdere og godkjenne forslagene og inngå avtaler om støtte med mottakerstatene for hvert program. På uttrykkelig anmodning fra Kongeriket Norge eller den berørte mottakerstaten skal Europakommisjonen undersøke forslaget til et bestemt program før det vedtas, for å sikre at det er forenlig med Den europeiske unions utjevningsspolitikk.
 - b) Ansvaret for gjennomføringen av de avtalte programmene skal pålegges mottakerstatene, som skal sørge for et egnet styrings- og kontrollsystem for å sikre fornuftig gjennomføring og forvaltning.
 - c) Kongeriket Norge kan utføre kontroller i samsvar med sine interne krav. Mottakerstatene skal sørge for all nødvendig bistand, opplysninger og dokumentasjon for dette formål.
 - d) Kongeriket Norge kan innstille finansiering og kreve at midler tilbakebetales i tilfelle uregelmessigheter.
 - e) Der det er egnet, skal det benyttes partnerskap i klargjøringen, gjennomføringen, oppfølgingen og vurderingen av det finansielle bidraget for å sikre bred deltakelse. Partnerne kan blant annet omfatte lokale, regionale og nasjonale styringsnivåer samt privat sektor, det sivile samfunn og partene i arbeidslivet i mottakerstatene og i Kongeriket Norge.
- f) Ethvert prosjekt som er underlagt det flerårige rammeprogrammet i mottakerstatene, kan gjennomføres i samarbeid mellom blant annet enheter basert i mottakerstatene og Kongeriket Norge, i samsvar med gjeldende regler for offentlige innkjøp.
4. Kongeriket Norges forvaltningskostnader skal dekkes av det samlede beløpet nevnt i artikkel 2 nr. 1 og spesifiseres i gjennomføringsbestemmelsene angitt i nr. 5.
5. Kongeriket Norge, eller et organ utnevnt av Kongeriket Norge, skal være ansvarlig for den overordnede forvaltningen av den norske finansieringsordningen. Nærmere bestemmelser om gjennomføringen av den norske finansieringsordningen vil bli utferdiget av Kongeriket Norge etter samråd med mottakerstatene, som kan bistås av Europakommisjonen. Kongeriket Norge skal søke å utferdige disse bestemmelsene før intensjonsavtalene undertegnes.
6. Kongeriket Norge skal rapportere om sitt bidrag til målene for den norske finansieringsordningen og eventuelt om de 11 tematiske målene for de europeiske struktur- og investeringsfond 2014–2020¹.

Artikkel 11

1. Denne avtale skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene i samsvar med den enkelte parts prosedyrer. Ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentene skal deponeres i Rådsekretariatet for Den europeiske union.
2. Den skal tre i kraft den første dag i den andre måned etter at det siste ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentet ble deponert.

¹ 1) Styrke forskning, teknologisk utvikling og innovasjon, 2) forbedre tilgang til, bruken av og kvaliteten på informasjons- og kommunikasjonsteknologi, 3) forbedre konkurransekraften til små og mellomstore bedrifter («SMB»), til landbrukssektoren og til fiskeri- og akvakultursektoren, 4) støtte omleggingen til en lavutslippøkonomi i alle sektorer, 5) fremme tilpasning til klimaendringer, samt forebygging og håndtering av risiko forbundet med klimaendringer, 6) bevare og verne miljøet og fremme ressurs-effektivitet, 7) fremme bærekraftig transport og fjerne flaskehalsen i viktige nettverksinfrastrukturer, 8) fremme bærekraftig kvalitetssysseting og støtte arbeidskraftmobilitet, 9) fremme sosial inkludering, bekjempe fattigdom og enhver diskriminering, 10) investere i utdanning, opplæring og yrkesopplæring for ferdigheter og livslang læring, 11) forbedre den institusjonelle kapasiteten til offentlige myndigheter og berørte parter samt effektiv offentlig forvaltning.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

3. Inntil prosedyrene nevnt i nr. 1 og 2 er fullført, får denne avtale midlertidig anvendelse fra den første dag i den første måned etter at siste underretning om dette er blitt deponert.

Artikkel 12

Denne avtale, som er utarbeidet i ett eksemplar på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, gresk, irsk, italiensk, kroatisk, latvisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, norsk, polsk, portugisisk, rumensk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tsjekkisk, tysk og ungarsk, med samme gyldighet for hvert av språkene, skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union, som skal sende en bekreftet kopi til hver avtalepart.

Utferdiget i Brussel 3. mai 2016

For Den europeiske union

For Kongeriket Norge

Vedlegg til avtalen mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2014–2021

Innovasjon, forskning, utdanning og konkurransekraft

1. Forretningsutvikling, innovasjon og SMB-er
2. Forskning
3. Utdanning, stipender, lærlingeordninger og ungt entreprenørskap
4. Balanse mellom arbeid og fritid
5. Sosial dialog – anstendig arbeid

Sosial inkludering, ungdomssysselsetting og fattigdomsbekjempelse

6. Offentlige helseutfordringer i Europa
7. Inkludering og bemyndigelse av romfolk
8. Utsatte barn og unge
9. Ungdoms deltakelse i arbeidsmarkedet
10. Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse

Miljø, energi, klimaendringer og lavutslippsøkonomi

11. Miljø og økosystemer
12. Fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet
13. Reduksjon av og tilpasning til klimaendringer

Kultur, sivilt samfunn, godt styresett og grunnleggende rettigheter og friheter

14. Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid
15. Sivilt samfunn
16. Godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet
17. Menneskerettigheter – nasjonal gjennomføring

Justis- og innenrikssaker

18. Asyl og migrasjon
19. Kriminalomsorg og varetekt i påvente av retts sak
20. Internasjonalt politisamarbeid og bekjempelse av kriminalitet
21. Rettssystemets effektivitet, styrking av rettsikkerheten
22. Vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold
23. Forebygging av og beredskap for katastrofer

Vedlegg 3

Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge

DEN EUROPEISKE UNION

og

KONGERIKET NORGE

SOM VISER TIL avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge undertegnet 14. mai 1973, heretter kalt «avtalen», og til de eksisterende ordninger for handel med fisk og fiskevarer mellom Norge og Fellesskapet,

SOM VISER TIL tilleggsprotokollen til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge om særbestemmelser for perioden 2009–2014 som gjelder import til Unionen av visse fiskeslag og fiskevarer, særlig artikkel 1,

SOM VISER TIL tilleggsprotokollen til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge i forbindelse med Republikken Kroatias tiltrædelse til Den europeiske union, særlig artikkel 2 og 3,

HAR BESLUTTET Å INNGÅ DENNE PROTOKOLL:

Artikkel 1

1. Særbestemmelsene som gjelder for innførsel til Den europeiske union av visse fiskeslag og fiskevarer med opprinnelse i Norge, er fastsatt i denne protokoll og i vedlegget til protokollen.
2. De årlige tollfrie kvotene er fastsatt i vedlegget til denne protokoll. Disse kvotene gjelder for perioden fra 1. mai 2014 til 30. april 2021. Størrelsen på kvotene skal vurderes på nytt ved utgangen av denne perioden, idet det tas hensyn til alle relevante interesser.

Artikkel 2

1. Tollkvotene skal åpnes den datoen denne protokolls midlertidige anvendelse trer i kraft, i samsvar med prosedyrene fastsatt i artikkel 5 nr. 3.
2. Den første tollkvoten skal være tilgjengelig fra datoen for den midlertidige anvendelsen av denne protokoll til 30. april 2017. Fra 1. mai 2017 skal nye tollkvoter tildeles årlig fra 1. mai

til 30. april, inntil slutten av perioden nevnt i artikkel 1 i denne protokoll.

3. Tollkvotemengdene for perioden fra 1. mai 2014 fram til den midlertidige anvendelsen av denne protokoll skal fordeles proporsjonalt og gjøres tilgjengelig for resten av perioden angitt i artikkel 1 i denne protokoll

Artikkel 3

Norge skal treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre videreføring av ordningen som tillater fri transitt av fisk og fiskerivarer som ilandføres i Norge fra fartøyer som seiler under flagget til en medlemsstat i Den europeiske union.

Med hensyn til perioden fra 1. mai 2014 til den midlertidige anvendelsen av denne protokoll da transittordningen ikke var på plass, får ordningen anvendelse i sju år fra den dagen den midlertidige anvendelsen av denne protokoll trer i kraft.

Artikkel 4

Opprinnelsesreglene som gjelder for tollkvotene oppført i vedlegget til denne protokoll, skal være de som er angitt i protokoll 3 til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge undertegnet 14. mai 1973.

Artikkel 5

1. Denne protokoll skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene i samsvar med den enkelte parts prosedyrer. Ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentene skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union.
2. Den skal tre i kraft den første dag i den andre måned etter at det siste ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentet er blitt deponert.
3. Inntil prosedyrene nevnt i nr. 1 og 2 i denne artikkel er fullført, får denne protokoll midlertidig anvendelse fra den første dag i den tredje måned etter at siste underretning om dette er deponert.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

Artikkel 6

Denne protokoll, som er utarbeidet i ett eksemplar på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, gresk, irsk, italiensk, kroatisk, latvisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, norsk, polsk, portugisisk, rumensk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tsjekkisk, tysk og ungarsk, med samme gyldighet for hver av tekstene, skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union, som skal sende en bekreftet kopi til hver avtalepart.

Utferdiget i Brussel 3. mai 2016

For Den europeiske union

For Kongeriket Norge

Vedlegg

Særbestemmelser omhandlet i artikkel 1 i protokollen

I tillegg til de eksisterende permanente tollfrie kvotene skal Den europeiske union innrømme produkter med opprinnelse i Norge følgende årlige tollfrie kvoter:

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

KN-kode	Vareslag	Årlig (1.5.–30.4.) tollkvotemengde i nettovekt med mindre annet er angitt ¹
0303 19 00	Annen fryst laksefisk	2 000 tonn
0303 51 00	Sild av artene <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i> , fryst, unntatt lever og rogn ²	26 500 tonn
0303 54 10	Makrell av artene <i>Scomber scombrus</i> og <i>Scomber japonicus</i> , fryst, hel, unntatt lever og rogn ³	25 000 tonn
Ex 0304 89 49 Ex 0304 99 99	Makrell, fryste fileter og fryste lapper	11 300 tonn
0303 55 30	Chilensk hestemakrell (<i>Trachurus murphyi</i>), fryst	2 200 tonn
Ex 0303 55 90	Annen fisk, fryst, enn taggmakrell (<i>Decapterus spp</i>) (<i>Caranx trachurus</i>)	
0303 56 00	<i>Rachycentron canadum</i>	
0303 69 90	Annen fisk, fryst	
0303 82 00	Skater og rokker (<i>Rajidae</i>)	
0303 89 55	Havkaruss av arten <i>Sparus aurata</i>	
0303 89 90	Annen fisk, fryst, unntatt lever og rogn Alle produkter unntatt lever og rogn	
0304 86 00	Fryste sildefileter av artene <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i>	55 600 tonn
Ex 0304 99 23	Fryste sildelapper av artene <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i> ⁴	
Ex 0304 49 90	Ferske sildefileter av artene <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i>	9 000 tonn
Ex 0304 59 50	Ferske sildelapper av artene <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i>	
Ex 1605 2110 Ex 1605 2190 Ex 1605 2900	Reker, pillede og fryste, bearbeidet eller konservert	7 000 tonn
Ex 1604 12 91 Ex 1604 12 99	Sild, krydret og/eller konservert med eddik, i saltlake	11 400 tonn nettovekt etter avrenning
0305 10 00	Mel og pelleter av fisk, egnet til konsum	1 000 tonn

¹ Mengder skal tilføyes i samsvar med artikkel 2 nr. 3 i tilleggsprotokollen.

² Tollkvoten skal ikke benyttes for varer som skal frigis for fri omsetning i perioden 15. februar til 15. juni.

³ Tollkvoten skal ikke benyttes for varer som skal frigis for fri omsetning i perioden 15. februar til 15. juni.

⁴ Tollkvoten skal ikke benyttes for varer som skal frigis for fri omsetning i perioden 15. februar til 15. juni.

